

Onderwerp

Regiovisie Zorg voor mensen met een verstandelijke handicap (2001-2003)
Voortgangsrapportage 2002

Samenvatting

Begin september 2001 hebben Provinciale Staten van Flevoland de Regiovisie Zorg voor mensen met een verstandelijke handicap vastgesteld. Ten behoeve van de monitoring van de uitvoering van deze regiovisie is een stuurgroep in het leven geroepen (voor de overige regiovisies is dezelfde opzet gekozen). In 2002 is de stuurgroep drie keer bijeen gekomen en is er een start gemaakt met het in kaart brengen van de huidige stand van zaken. Bijgaand ontvangt u de eerste rapportage over de vorderingen van de uitvoering van het actieplan. De leden van de stuurgroep onder voorzitterschap van wethouder Holthuis van de gemeente Dronten komen tot de conclusie dat de regiovisie werkt en de stuurgroep hierin een belangrijke rol heeft. Er wordt gewerkt aan het realiseren van de actiepunten zoals beschreven in de regiovisie. Daarentegen wordt wel geconstateerd dat de actiepunten aangaande belangrijke randvoorwaarden voor het kunnen realiseren van kwalitatief en kwantitatief voldoende zorgvoorzieningen, meer aandacht behoeven. Het betreft hier bijvoorbeeld een gebrek aan voldoende betaalbare één- en tweekamerwoningen. Daarnaast wordt kritisch gekeken naar de effecten van het proces van de modernisering van de AWBZ. In de vertaling van indicaties in functies naar een gewenst zorgaanbod in producten en diensten, in het hanteren van een rechtvaardige financieringssystematiek zonder extreme stijging van de kosten en in het concreet vormgeven van maatschappelijke participatie en sociale interactie (onderwijs, community care, arbeid, etc.) liggen grote uitdagingen. Afstemming en samenwerking tussen zorgvragers, gemeenten, zorgaanbieders, zorgkantoor en provincie zal ten aanzien van deze punten moeten worden geïntensiveerd.

Voorstel GS:

De Regiovisie Zorg voor mensen met een verstandelijke handicap, Voortgangsrapportage 2002 aan te bieden aan de commissie FZWE.

Gevraagd advies:

n.v.t.

Advies Commissie:

*

Registratienummer:

CFZ03.034

Commissie

FZWE

d.d.

16 mei 2003

Agendapunt:

5a

Aard bespreking Commissie:

Ter bespreking

Datum

8 april 2003

Steller

E.M. Verstraelen

Afdeling/Bureau

SPV

Regiovisie Zorg voor mensen met een verstandelijke handicap, uitvoering actiepunten 2001 - 2003

Voortgangsrapportage 2002

De Regiovisie Zorg voor mensen met een verstandelijke handicap eindigt met een opsomming van verschillende actiepunten die gezamenlijk opgepakt moeten worden. Deze actiepunten verschillen in aard, omvang en fasering. In de regiovisie zijn de actiepunten verdeeld in categorieën om mogelijkheden te creëren voor de stuurgroep om te sturen op informatie.

De voortgang van de uitvoering van de actiepunten is op verschillende wijze te beschrijven. Om het integrale karakter van bepaalde actiepunten te benadrukken en koppeling met andere regiovisies zichtbaar te maken, is gekozen om de voortgang aan de hand van de volgende thema's te beschrijven:

- Inzicht in de vraag, positie zorgvrager en informatievoorziening;
- Zorgvoorzieningen;
- Wonen en zorg;
- Onderwijs, dagbesteding en arbeid
- Welzijn, mobiliteit en overige dienstverlening.

Actiepunten: stand van zaken

Per thematische clustering van actiepunten is kort nagegaan wat de huidige stand van zaken is. Na elke korte beschrijving van de stand van zaken wordt voor elk actiepunt nogmaals genoemd wie initiatiefnemer en betrokkenen zijn. Bovendien wordt aangegeven welke gewenste actie nodig is.

Thema	Actiepunten
<i>Inzicht in de vraag, positie zorgvrager en informatievoorziening</i>	
1. In Flevoland ontbreekt een motor die het initiatief neemt voor het ontwikkelen van een geïntegreerde aanpak van het 'leven in de lokale samenleving', bijv. in de vorm van een pilotproject.	In de stuurgroep moet dit gegeven terugkomen, om te onderzoeken of we hiervoor een oplossing kunnen vinden. Ook het ontvankelijk maken van de samenleving voor het leven van mensen met een verstandelijke handicap moet aandachtspunt worden van de stuurgroep.
2. In het kader van leven in de lokale samenleving draait het om maatschappelijke participatie en ondersteuning hierbij daar waar nodig.	Om te bereiken dat de omslag wordt gemaakt van beschermzorg naar ontwikkelingszorg moet de indicatie vanuit dit perspectief gebeuren. Zorg moet zo licht mogelijk worden geïndiceerd. Er moet gezocht worden naar een manier om dit te checken.
3. Naast de capaciteits- en wachtlijstgegevens is het belangrijk om ook een goed beeld te behouden van de kwalitatieve zorgvraag.	De ZGB organiseert periodiek panels met ouders van kinderen / mensen met een verstandelijke handicap om een blijvend beeld te houden van de (kwalitatieve) zorgvraag.
4. De informatievoorziening is een onoverzichtelijk veld en niet goed gestructureerd.	De informatievoorziening aan cliënten moet helderder worden gestructureerd. Het aantal loketten moet beperkt worden en er moet duidelijkheid bestaan over de vraag bij welk loket welke informatie beschikbaar is.

5. De organisatie van ouderinitiatieven op het gebied van wonen ligt nu volledig bij de ouders.	Het zou goed zijn als er een punt is waar initiatieven bij elkaar komen, waar ouders die op zoek zijn naar anderen elkaar kunnen vinden en waar men van elkaar kan leren.
6. Er is bepaald dat de toegang tot de indicatiestelling AWBZ breed moet zijn. Dit betekent dat de indicatiestelling voor verzorging en verpleging en voor de gehandicaptenzorg geïntegreerd moet gebeuren.	Indicatiestelling voor verpleging en verzorging en voor de gehandicaptenzorg moet zo dicht mogelijk bij elkaar worden georganiseerd, zodat optimaal gebruik gemaakt kan worden van het aanbod van verschillende sectoren. De integratie van de indicatiestelling moet hiertoe periodiek worden geëvalueerd.
7. Kinderen op kinderdagcentra hebben vaak een aanhoudend grote zorg- en/of begeleidingsbehoefte.	Onderzocht moet worden of er behoefte bestaat aan het organiseren van oudercontactgroepen rond kinderdagcentra.

Ad 1. Stichting Philadelphia Zorg is in 2002 gestart met het pilotproject 'Community care in Almere'. Uitgangspunt van 'Community Care' is dat mensen met een verstandelijke handicap zoveel mogelijk worden opgevangen door hun eigen netwerk. In tweede instantie komen algemene voorzieningen in beeld en pas in laatste instantie wordt een beroep gedaan op specifieke gehandicaptenzorg. Een dergelijke vorm van zo zelfstandig mogelijk wonen leidt ertoe, dat de betrokkenen zoveel mogelijk gebruikmaken van onderdelen van de "reguliere" samenleving.

In de pilot wordt een groep cliënten (jeugdigen) gevolgd en begeleid gedurende 2,5 jaar. Er is gekozen voor jeugdigen, om de tijdsdruk voor het vinden van oplossingen in de gemeenschap te verlichten (een oplossing hoeft niet 'gisteren' geboden te worden, zodat niet naar traditionele oplossingen gegrepen hoeft te worden). Tevens zal de pilot onderzoeksmatig begeleid worden om de ervaringen die worden opgedaan in een breder kader te kunnen plaatsen en te kunnen verspreiden.

Initiatiefnemer: Philadelphia Zorg

Betrokkenen: zorgvragers, woningcorporatie, welzijnsorganisaties, gemeente Almere

Gewenste actie: continueren en resultaten terugkoppelen naar de stuurgroep regiovisie VG

Ad 2. Op 1 april 2003 is het besluit Zorgaanspraken in werking getreden. Dit besluit houdt in dat met ingang van 1 april alle cliënten met een zorgvraag op het gebied van verpleging & verzorging, gehandicaptenzorg en geestelijke gezondheidszorg voortaan een AWBZ-brede indicatie ontvangen. De indicatie wordt uitgedrukt in één of meer van de volgende functies: huishoudelijke verzorging, persoonlijke verzorging, verpleging, ondersteunende begeleiding, activerende begeleiding, behandeling en verblijf. De omvang van de benodigde zorg wordt uitgedrukt in klassen, die aangeven in welke bandbreedte de cliënt aanspraak kan maken op een bepaalde functie. Na het stellen van de indicatie in functionele termen kan de cliënt zelf de voorkeur voor een zorgaanbieder bepalen of met een PersoonsGebondenBudget (PGB) de zorg zelf inkopen.

De indicatieorganen in Flevoland zijn derhalve in de afgelopen periode druk bezig geweest met de voorbereidingen op deze verandering zoals het scholen van indicatiestellers, het in gebruik nemen van nieuwe formulierensets, het aanpassen van de software en het verbeteren van de interne werkprocessen. Alle energie is er op gericht om voortaan te indiceren op basis van de door de cliënt aangegeven beperkingen c.q. zorgbehoefte. Bij de indicatiestelling wordt de cliënt als uitgangspunt genomen en niet het zorgaanbod. Om er voor te zorgen dat de indicaties in functies worden vertaald in een door de cliënt gewenst aanbod, zal gebruik worden gemaakt van landelijk ontwikkelde conversietabellen.

Het Zorgkantoor Groene Land probeert zo goed mogelijk overzicht te houden op de gestelde indicaties. Uit hun registratie blijkt dat ook voor de afgelopen periode grote aantal indicaties aan mensen met een verstandelijke beperking in de regio Flevoland zijn afgegeven. Hieronder volgt een overzicht.

	Actief	Andere regio	Vervallen	Herindicatie	Totaal
Onderzoek en advies	17		4	1	22
Begeleiding cliënt	167		12	1	180
Begeleiding ouders/gezin	33		3		36
Behandeling/therapie			1		1
Dagbesteding	46		3		49
Wonen	41		2		43
Kort verblijf	134		17	2	153
Behandeling met verblijf	71	1	6	4	82
Totaal aantal indicaties	509	1	48	8	566
Totaal aantal cliënten					368

Tevens probeert Zorgkantoor Groene Land via het zorgregistratiesysteem overzichten te maken van het aantal openstaande hulpvragen bij zorgaanbieders van gehandicaptenzorg. Hiervoor is het zorgkantoor onder andere afhankelijk van de registratie door zorgaanbieders. Dit bemoeilijkt het verzamelen en presenteren van eenduidige en nauwkeurige cijfers over de wachtlijsten.

Initiatiefnemer: RIO en zorgkantoor

Betrokkenen: LIA, zorgvragers, SPD

Gewenste actie: Een meting van de cliënttevredenheid en het effect van deze modernisering van de AWBZ zal landelijk naar verwachting in het voorjaar 2004 worden uitgevoerd.

Ad 3. ZGB heeft een 'Plan van aanpak vervolgtraject regiovisie' opgesteld. ZGB organiseert panelbijeenkomsten waarbij telkens een thema wordt uitgelicht en bediscussieerd. Afhankelijk van het onderwerp wordt gekozen voor panels die bestaan uit (ouders van) zorgvragers uit een bepaald deelgebied van Flevoland of uit (ouders van) zorgvragers die verbonden zijn aan een bepaalde zorgaanbieder. In 2002 is de eerste panelbijeenkomst organiseert in Almere. Het thema dat tijdens deze bijeenkomst centraal stond was 'wonen en zorg'. Ondanks het gegeven dat 140 mensen hiervoor een uitnodiging hebben ontvangen, werd de bijeenkomst slechts door 9 mensen bezocht, merendeel ouders van kinderen met een verstandelijke handicap.

Initiatiefnemer: ZGB

Betrokkenen: zorgvragers, SPD, zorgaanbieders

Gewenste actie: vanwege de magere opkomst zich beraden over het vervolg

Ad 4. Informatievoorziening is in elke gemeente onderwerp van gesprek. De SPD werkt aan een informatiecentrum voor mensen met een handicap. Ook de zorgaanbieders hebben zelf initiatieven genomen om de informatievoorziening te verbeteren, ook in samenwerking met de indicatieorganen.

Initiatiefnemer: gemeenten

Betrokkenen: RIO, LIA, SPD, GGD, zorgvragers (incl. ouderverenigingen), zorgaanbieders

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 5. ZGB en PFvO zijn voorzichtig gestart met de voorbereidingen voor een inventarisatie van de bestaande wooninitiatieven van woningcorporaties voor mensen met een verstandelijke handicap.

Initiatiefnemer: zorgaanbieders

Betrokkenen: zorgvragers, SPD

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 6. In Flevoland wordt hard gewerkt aan één aanmeldingsloket voor verpleging, verzorging en de WVG. Voor de inwoners van Almere is dit al het LIA. Voor inwoners van de overige gemeenten wordt dat het RIO Flevoland. Hierbij wordt de volgende tijdsplanning aangehouden:

Startdatum indicatiestelling WVG-aanvragen
bij RIO Flevoland

Dronten en Zeewolde	1 januari 2003
Lelystad	1 juni 2003
Noordoostpolder en Urk	1 januari 2004

Uiterlijk op 1 januari 2004 wordt ook de inhoudelijke indicatiestelling voor de gehandicaptenzorg uitgevoerd door de indicatieorganen. Kortom RIO Flevoland en LIA stellen zich tot doel om het loket te zijn voor een integrale indicatiestelling voor zorg en voorzieningen.

Initiatiefnemer: RIO en zorgkantoor

Betrokkenen: LIA, zorgvragers, zorgaanbieders, regionaal team LCIG

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 7. ZGB heeft ten aanzien van dit actiepunt nog geen nadere initiatieven ontplooid.

Initiatiefnemer: ZGB

Betrokkenen: kinderdagcentra, zorgvragers

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Thema	Actiepunten
<i>Zorgvoorzieningen</i>	
1. De wachtlijsten voor wonen in combinatie met intensieve zorg zijn hardnekkig.	Capaciteitsuitbreiding is nodig. Deze uitbreiding hoeft niet altijd gepaard te gaan met bouw. Ook door aanpassing van bestaande woningen kan uitbreiding van de capaciteit gerealiseerd worden. De grootste uitbreiding moet plaatsvinden in Almere.
2. Gezien de huidige wachtlijsten en de te verwachten groei van mensen met een verstandelijke handicap in Flevoland is planning van meer zorgvoorzieningen noodzakelijk.	Toekomstplannen moeten worden bekeken in het licht van de toekomstige zorgvraag. Afstemming van initiatieven van verschillende partijen moet leiden tot een evenwichtig aanbod en een evenwichtige spreiding die tegemoet komen aan de zorgvraag.
3. Met name de groep meervoudig complex gehandicapte zorgvragers wacht relatief lang op plaatsing. Ook moet voorkomen worden dat jeugdigen met een zorgvraag op het grensvlak van jeugdzorg, ggz, vg of nah niet tussen wal en schip vallen.	Er is meer aandacht nodig voor zorg voor jonge zorgvragers en voor mensen met meervoudige complexe handicaps.
4. Daar waar mensen met een verstandelijke handicap gebruik maken van specifieke gehandicaptenzorg en reguliere thuishulp is afstemming in het zorgaanbod noodzakelijk.	Het uitbouwen van de mogelijkheden van het bieden van reguliere thuiszorg voor mensen met een verstandelijke handicap verdient aanbeveling. Goede afstemming is nodig tussen categoriale hulp en reguliere thuishulp.
5. Een knelpunt is het gebrek aan gespecialiseerde tandartsenzorg.	De tandartsenzorg voor mensen met een verstandelijke handicap moet worden uitgebreid en beter gespreid over de provincie.

Ad 1. De uitbreiding van capaciteit in Flevoland lijkt vooral in Flevoland een aanzuigende werking te hebben. Na het opschonen van de dossiers is gebleken dat de zorgvraag van jeugdigen tot 20 jaar explosief is toegenomen. Zorgaanbieders werken hard aan het wegwerken van de wachtlijsten door extra capaciteit te realiseren. Hierdoor bestaat voor het product dagbesteding inmiddels geen wachtlijst meer. Ook is er hard gewerkt aan de uitbreiding van capaciteit van ambulante zorgvormen. Zo is het project Hulp aan Huis, een intersectoraal programma voor intensieve ambulante gezinsbehandeling om uithuisplaatsing te voorkomen, inmiddels van start gegaan.

Helaas zijn de wachtlijsten voor andere zorgproducten gegroeid. Zorgaanbieders kunnen niet zo hard werken aan het realiseren van extra capaciteit als het tempo waarmee de wachtlijsten op dit moment stijgen.

Hieronder wordt ter illustratie de capaciteitsontwikkeling van De Reeve en TriAde schematisch weergegeven.

Beschikbare capaciteit 2001 en 2002 en geplande capaciteit 2003 per gemeente
De Reeve

Stichting

	Almere			Dronten			Lelystad			Noordoostpolder			Totaal		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Residentieel			8	26	30	30		6	6				26	36	44
Tijdelijke opvang*	5	5	10	5	5	5	5	5	5				15	15	20
Dagbehandeling	6	6	12	6	6	6	6	6	12		6	6	18	24	36
IBZW**				8	8	8		6	6				8	14	14
IOG-LVG***														7	25
FF-LVG****														3	18

* Weekend- en vakantieopvang

** Intensief Begeleid Zelfstandig Wonen

*** Intensieve Orthopedagogische gezinsbehandeling (aantal gezinnen per jaar in Flevoland)

**** Families First – Crisishulp aan huis

Beschikbare (capaciteit) en gebruikers op 1 augustus 2000 en 1 januari 2003 per deelgebied
TriAde

Stichting

Zorgaanbod	Almere		Dronten/Lelystad/Zeewolde		Noordoostpolder/Urk		Totaal	
	2000	2003	2000	2003	2000	2003	2000	2003***
Wonen (semimuraal en intramuraal)	(87)	111	(88)	121	(35)	52	210	284
(I)BZW*	(33)	35	(40)	56	(31)	38	104	129
Logeershuis	(6)	67	(6)	62	(6)	68	180	197
Semimuraal dagbesteding	(52)	143	(48)	147	(81)	120	205	410
Dagbesteding kinderen	(24)	51	(40)	59	(40)	40	117	150
PPG**		49		30		20		99

* (Intensief) Begeleid Zelfstandig Wonen

** Praktisch Pedagogische Gezinsbegeleiding

*** Dit aanbod wordt geboden aan 970 cliënten

Initiatiefnemer: zorgkantoor

Betrokkenen: RIO, LIA, zorgaanbieders, zorgvragers, gemeenten, woningcorporaties, provincie

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 2. Plannen voor uitbreiding van capaciteit worden afgezet tegen de huidige en toekomstige zorgvraag in Flevoland. Dit geldt voor alle zorgproducten.

Het Zorgkantoor heeft het initiatief genomen voor de oprichting van een werkgroep Spreiding en Capaciteit. Deze werkgroep zal aan de slag gaan met een inventarisatie van het huidige aanbod en op basis van de zorgregistratie meer specifiek formuleren welke uitbreiding van capaciteit waar nodig is.

Daarnaast heeft het Zorgkantoor in verband met het ontbreken van voldoende crisisplaatsen in Flevoland, aan de zorgaanbieders gevraagd om met een plan te komen. Afstemming en samenwerking tussen alle zorgaanbieders, SPD en verwijzers heeft geresulteerd in een besluit om op basis van een gezamenlijk opgestelde crisisregeling, crisisplaatsen in Flevoland te realiseren. Ten behoeve hiervan is een huis in Emmeloord aangekocht en is men begin 2003 van start gegaan. TriAde zal de crisisopvang aanbieden.

Initiatiefnemer: zorgkantoor

Betrokkenen: zorgaanbieders, zorgvragers, provincie

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 3. Vanuit zowel TriAde, De Reeve en Philadelphia Zorg is aandacht voor jonge zorgvragers. Door de zorgaanbieders zijn inmiddels concrete initiatieven ondernomen en is men gestart met nieuwe woonvoorzieningen, logeerhuizen en thuiszorg.

Daarnaast is De Reeve nauw betrokken bij de oprichting van een multifunctioneel centrum (MFC) voor klinische zorg voor kinderen met een licht verstandelijke handicap in combinatie met psychiatrische problematiek. Deze zorg wordt voor Flevoland nu nog geboden door 't Ruige Veld in Overijssel. Aan Veldheim Stenia in Zeist is gevraagd om een samenwerkingsverband op te zetten met als doel deze vorm van klinische zorg (24 plaatsen) in Flevoland te realiseren.

Daarnaast zal worden beoordeeld of het noodzakelijk is om de zorgverlening aan sterk gedragsgestoorde licht verstandelijk gehandicapten (SGLGV) ook in Flevoland te realiseren.

Initiatiefnemer: zorgaanbieders

Betrokkenen: zorgvragers, zorgkantoor, woningcorporaties

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 4. Hier is nog geen aandacht naar uitgegaan.

Initiatiefnemer: zorgaanbieders

Betrokkenen: zorgkantoor

Gewenste actie: mogelijk dat samenwerking in woonzorgzones hier aanleiding voor gaat geven.

Ad 5. Dit gesignaleerde knelpunt is geen groot probleem in het algemeen, op onderdelen wel voor TriAde en haar cliënten.

Initiatiefnemer: TriAde

Betrokkenen: P.M.

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Thema	Actiepunten
<i>Wonen en zorg</i>	
1. In het kader van leven in de lokale samenleving is het scheiden van wonen en zorg voor ook voor jeugdigen met een (licht) verstandelijke handicap belangrijk.	Er is meer aandacht nodig voor de huisvestingsmogelijkheden van jeugdigen voor wie uithuis plaatsing is gewenst.

2. Elke gemeente hanteert eigen normen voor toepassing van de WVG. Dit maakt de organisatie van het scheiden van wonen en zorg complex.	Het is gewenst het WVG-beleid voor woningaanpassingen beter in kaart te brengen en binnen de grenzen van de financiële mogelijkheden meer op elkaar af te stemmen.
3. Er zijn onvoldoende goedkope huurwoningen beschikbaar en de toewijzingsprocedure is onvoldoende toegankelijk voor mensen met een handicap.	Per gemeente moeten voldoende geschikte goedkope huurwoningen aanwezig zijn en de toewijzingsprocedure hiervoor moet snel en direct zijn.

Ad 1. Stichting ABRI uit Almere heeft het initiatief genomen voor het project Paladijn. Inmiddels is ten behoeve hiervan de Stichting Paladijn in het leven geroepen. De Stichting heeft tot doel om een woonproject te realiseren voor mensen met een verstandelijke handicap. Hierbij worden de volgende doelstellingen hoog in het vaandel gedragen: kleinschaligheid, voldoende draagvlak voor goede collectieve ruimten, uitstraling van het gebouw als geheel, bestendige en betaalbare 24-uurs zorg.

In nauwe samenwerking met een architect, woningbouwcorporatie Groene Stad en zorgaanbieder Philadelphia Zorg wordt gestalte gegeven aan dit woonproject dat in het 3T-gebied in Almere Buiten uiteindelijk in 2004 zal verrijzen en woonruimte zal bieden aan 22 jong volwassenen met een verstandelijk handicap.

In Lelystad heeft de Provinciale Federatie van Ouderverenigingen (PFvO) het initiatief genomen voor een woonproject voor mensen met een verstandelijk handicap. Het geplande appartementencomplex zal niet alleen plaats bieden aan 16 mensen met een verstandelijke handicap maar ook aan 8 mensen met een lichamelijke handicap. In het appartementencomplex zullen ook meerdere gemeenschappelijke ruimten zijn. PFvO werkt de plannen samen uit met woningcorporatie Centrada en de zorgaanbieders Philadelphia Zorg en De Contour. Naar verwachting zal het appartementencomplex in 2004 in de wijk Jol in Lelystad worden opgeleverd.

Initiatiefnemer: gemeenten

Betrokkenen: zorgaanbieders, zorgkantoor, woningcorporaties, zorgvragers

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 2. Over de voortgang van dit actiepunt is geen nadere informatie beschikbaar.

Initiatiefnemer: gemeenten

Betrokkenen: woningcorporaties, zorgaanbieders

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 3. Groot knelpunt in alle Flevolandse gemeenten maar in het bijzonder in de steden Almere en Lelystad is en blijft het ontbreken van voldoende betaalbare eenpersoonshuisvesting. Hierdoor is doorstromen en uitstroom onvoldoende mogelijk en nemen de wachtlijsten en wachttijden in omvang toe. Er zijn onvoldoende signalen dat met het huidige beleid hier verandering in zal komen.

Initiatiefnemer: gemeenten

Betrokkenen: woningcorporaties, zorgaanbieders

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Thema	Actiepunten
<i>Onderwijs, dagbesteding en arbeid</i>	
1. In het kader van leven in de lokale samenleving draait het om maatschappelijke participatie en ondersteuning hierbij daar waar nodig. Voor kinderen gaat het vooral om dichtbij huis (speciaal) onderwijs te volgen. Nu moeten veel leerlingen dagelijks grote	Deelnamepercentage en de omvang van het leerlingenvervoer zijn belangrijke indicatoren die aangeven in hoeverre leerlingen daadwerkelijk dicht bij huis onderwijs kunnen volgen. Deze regiovisie geeft voor Flevoland een nulmeting die periodiek moet worden herhaald, om

afstanden reizen om naar school te gaan.	eventuele negatieve ontwikkelingen op te sporen en bij te sturen. Het speciaal onderwijs moet beter gespreid worden om het leerlingenvervoer te beperken.
2. In het kader van leven in de lokale samenleving draait het om maatschappelijke participatie en ondersteuning hierbij daar waar nodig. Voor kinderen gaat het vooral om dichtbij huis (speciaal) onderwijs te volgen.	Het realiseren van praktijkonderwijs in Dronten verdient steun.
3. Het project Gewoon Anders is er op gericht om kinderen met een handicap te integreren in het reguliere primaire onderwijs. Kinderen voor wie integratie op de basisschool succesvol verloopt, kunnen dit niet vervolgen wanneer zij niet passen in de voorzieningen van speciaal voortgezet onderwijs (praktijkonderwijs). Zij zijn dan aangewezen op het voortgezet speciaal onderwijs (wec).	Gewoon Anders moet een vervolg krijgen voor het voortgezet onderwijs voor de doelgroep zmlk.
4. Almere streeft naar een zo breed mogelijk aanbod voor al haar leerlingen. Dit geldt ook voor de groep die aangewezen is op zmlk onderwijs. In Almere ontbreekt basis en voortgezet speciaal onderwijs voor de zeer moeilijk lerende kinderen (cluster 3, in het kader van de wec).	Omdat niet alle leerlingen in het onderwijsmodel Groep Gekoppeld aan School van Stichting Gewoon Anders kunnen worden opgevangen en ouders de keuzevrijheid dienen te hebben, wordt gewerkt aan een totaalaanbod volwaardig onderwijs voor deze doelgroep. Almere streeft naar een nevenvestiging vanuit REC Midden Nederland voor cluster 3 in Almere.
5. In de regiovisie is een start gemaakt met het in kaart brengen van het onderwijsveld voor kinderen met een verstandelijke handicap.	In het vervolgtraject zal aandacht nodig zijn voor de vraag in hoeverre zorg en onderwijs voldoende op elkaar aansluiten.
6. De uitvoering van het plan aanpak wachtlijsten heeft geleerd dat er ook op termijn aandacht nodig blijft voor voldoende dagbesteding.	Uitbreiding van het aanbod aan dagbesteding is noodzakelijk. Speciale aandachtspunten zijn dagbesteding voor mensen met een ernstige verstandelijke beperking en een aanbod in het weekend.
7. In het kader van leven in de lokale samenleving draait het om maatschappelijke participatie en ondersteuning hierbij daar waar nodig. Voor volwassenen gaat het vooral om in staat te zijn om deel te nemen aan het normale arbeidsproces, begeleid werken, sociale werkvoorziening of een werk-leerproject.	Onderzocht moet worden of er voor veel mensen een gat valt tussen voortgezet onderwijs en arbeid(s-toeleiding). Als dit het geval is, moet bekeken worden hoe dit het beste kan worden gedicht.
8. Er is onvoldoende capaciteit aan sociale voorzieningen in kader van de nieuwe WSW hierdoor blijven mensen met een handicap onnodig lang de activiteitencentra bezoeken.	Er is meer aandacht nodig voor de doorstroming tussen AWBZ-zorg en loonvormende arbeid.

Ad 1. De provincie heeft een eerste inventarisatie uitgevoerd naar de vraag en het aanbod van speciaal onderwijs in Flevoland. Een belangrijke conclusie is dat op dit moment noch eenduidig noch centraal gegevens worden verzameld om de voelbare spanning tussen vraag en aanbod te staven. De provincie

heeft zich derhalve moeten beperken tot de door de gemeenten aangeleverde cijfers over het gebruik van het leerlingenvervoer en tot de scholen aangereikte informatie over beschikbare capaciteit en wachtlijsten. Op basis van de beschikbare gegevens wordt geconstateerd dat 3.673 Flevolandse kinderen speciaal onderwijs volgt (alle vormen en alle leeftijden). Daarvan kunnen 2.658 leerlingen (72,5%) binnen de eigen gemeente terecht. Voor 1.015 leerlingen (27,5%) geldt echter dat zij buiten de eigen gemeente onderwijs volgen. 34% van de leerlingen die geen speciaal onderwijs kunnen volgen in de eigen gemeente kunnen wel elders in Flevoland terecht. De overige 66% van de leerlingen zijn genoodzaakt om naar scholen gelegen buiten Flevoland te reizen.

Initiatiefnemer: provincie

Betrokkenen: onderwijsinstellingen, gemeenten

Gewenste actie: in aanvulling op de in het rapport reeds genoemde aanbevelingen wordt vanuit de stuurgroep verzocht om een financiële paragraaf toe te voegen, meer inzicht in de effecten van de doorstroom naar regulier onderwijs en in mogelijke veranderingen in het niveau van het onderwijs.

Ad 2. Per 1 augustus 2002 is er toestemming verkregen voor het realiseren van praktijkonderwijs in Dronten. Eind 2002 is men gestart met het aanbieden van praktijkonderwijs. Er is ruimte voor 75 leerlingen. Begin 2003 volgden 24 kinderen praktijkonderwijs in Dronten.

Initiatiefnemer: gemeente Dronten

Betrokkenen: onderwijsinstellingen, zorgaanbieders, provincie

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 3. Stichting Gewoon Anders heeft toestemming gekregen van het ministerie van OC&W om jongeren na het primaire onderwijs ook in het voortgezet onderwijs (VO) te begeleiden. Gewoon Anders biedt dit lopende schooljaar deze ambulante begeleiding clusteroverstijgend aan 14 "jongeren in groep". Deze leerlingen hebben uiteenlopende beperkingen en mogelijkheden. Het betreft een overgangsjaar waarbij ervaringen worden opgedaan en wensen, mogelijkheden en beperkingen worden geïnventariseerd. Daarnaast vindt er in het VO in Almere een verkenning plaats hoe het een en ander in een bestuurlijke vorm zijn beslag zal krijgen.

Initiatiefnemer: Gewoon Anders

Betrokkenen: ouders, onderwijsinstellingen, gemeente Almere

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 4. Er wordt op dit moment hard gewerkt aan uitbreiding van de voorzieningen voor zeer moeilijk lerende kinderen. Het betreft hier het realiseren van een meer separate vorm van onderwijs voor deze doelgroep naast de huidige reguliere onderwijsvormen en het project Gewoon Anders.

In het kader van het Integrale OntwikkelingsPlan (IOP) Almere wordt de noodzaak beschreven om al het speciaal onderwijs, met nadruk inclusief het zmlk- en zmk-onderwijs, op peil te brengen en mee te laten groeien met de stad en de doelgroepen.

Initiatiefnemer: gemeente Almere

Betrokkenen: ouders, onderwijsinstellingen, provincie

Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 5. Op 30 januari 2003 heeft de conferentie Leerling & Zorg - Samen werken - plaatsgevonden. Tijdens deze conferentie is gebleken dat de sectoren Jeugdzorg en Onderwijs relatief onbekend zijn met elkaars werkveld. Bovendien is er soms tussen de verschillende takken binnen een discipline ook weinig contact. Ten gevolge van tekorten in het aanbod van Jeugdzorg kunnen scholen de leerlingen met problemen niet verwijzen naar de Jeugdzorg. Dit heeft tot gevolg dat leerkrachten en anderen binnen het onderwijszorgsysteem soms te lang zelf blijven hulpverleners. Tot slot klonk er regelmatig grote scepsis over de wet "Leerlinggebonden financiering", vooral bij het reguliere onderwijs.

Sommige scholen voor regulier onderwijs zien er tegenop leerlingen te moeten opvangen die geïndiceerd zijn voor speciaal onderwijs. Zowel omdat het hen aan expertise ontbreekt, als omdat zij er een hard hoofd in hebben dat zij de benodigde expertise in huis kunnen halen, als omdat zij vrezen dat zij onvoldoende de kwaliteit voor de hele groep op peil kunnen houden. Daarnaast vrezen sommige scholen een onevenwichtige toestroom van zorgleerlingen. De sector jeugdzorg en de sector onderwijs vragen aan elkaar een grotere inzet te tonen om de problemen het hoofd te bieden. Maar tegelijkertijd geven zij aan dat de eigen mogelijkheden om extra inzet te leveren zeer beperkt zijn. Door vertegenwoordigers uit het onderwijs werd veelvuldig opgemerkt dat ondersteuning uit de jeugdzorg te weinig beschikbaar is. Men verwacht dat bureau Jeugdzorg actief participeert in de netwerken leerlingenzorg.

Initiatiefnemer: provincie
 Betrokkenen: zorgvragers, zorgaanbieders, onderwijsinstellingen, gemeenten
 Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 6. Dagbesteding blijft een aandachtspunt van zorgaanbieders. Op dit punt wordt er veel gedaan. Nieuwe initiatieven vinden plaats op het snijvlak van Landbouw en Zorg. Zo zijn verschillende partijen - waaronder TriAde - betrokken bij de ontwikkeling van een Expertisecentrum Landbouw & Zorg in Dronten voor mensen met een handicap en/of chronische ziekte. Het Expertisecentrum kent drie onderdelen: een Praktijkcentrum, een Onderwijscentrum en een Landelijk Dienstencentrum. Vooral de komst van het Praktijkcentrum betekent voor de zorgvragers in Dronten in brede zin een belangrijke uitbreiding van de keuzemogelijkheid voor dagbesteding en leerwerktrajecten. Ook zal dagbehandeling worden ontwikkeld. Maar ook de plannen voor een Onderwijscentrum richten zich onder andere op het realiseren van onderwijs voor zorgleerlingen.
 Initiatiefnemer: zorgkantoor
 Betrokkenen: zorgvragers, zorgaanbieders
 Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 7. De gemeente Almere stimuleert zoveel als mogelijk de verbreding van mogelijkheden voor dagbesteding en arbeidstoeleiding van mensen met een verstandelijke beperking. De projecten Tante Truus, Copy & Catering, Socion en De Witte Olifant zijn hier voorbeelden van. De gemeente heeft voor een aantal van deze projecten ook subsidies verstrekt. Bij al deze projecten wordt uiteraard gekeken naar de haalbaarheid, doeltreffendheid, meetbare resultaten, etc. Daarnaast heeft Europese Unie heeft het jaar 2003 uitgeroepen tot het Europese Jaar voor mensen met een handicap. Doel van dit jaar is mensen meer bewust te maken van de mogelijkheden van mensen met een handicap en hindernissen die het maatschappelijk participeren bemoeilijken, weg te nemen. Extra aandacht wordt gevraagd voor de thema's arbeid, onderwijs, vrije tijd en recreatie, cultuur en onderwijs. In dit kader organiseert Stichting Begeleid Werken Flevoland in april 2003 een symposium. Tijdens dit symposium staan de mogelijkheden van mensen met een arbeidshandicap op de reguliere arbeidsmarkt centraal. Onderwijsinstellingen, bedrijven, zorginstellingen, mensen met een handicap en overige belangstellenden zijn hiervoor uitgenodigd.
 Initiatiefnemer: gemeenten
 Betrokkenen: onderwijsinstellingen, WSW-en, zorgaanbieders
 Gewenste actie: continueren en intensiveren

Ad 8. Zie 7
 Initiatiefnemer: zorgaanbieders
 Betrokkenen: WSW-en, gemeenten, platform dagbesteding, zorgvragers
 Gewenste actie: zie 7

Thema	Actiepunten
<i>Welzijn, mobiliteit en overige dienstverlening</i>	
1. In het kader van leven in de lokale samenleving draait het om maatschappelijke participatie en ondersteuning hierbij daar waar nodig. Aandacht voor de besteding van vrije tijd en voor het hebben van een sociaal netwerk is belangrijk om 'leven in de lokale samenleving' werkelijk van waarde te laten zijn.	Onderzoek is nodig naar de manier waarop dit georganiseerd kan worden.

2. Het WVG vervoer is in toenemende mate onderhevig aan kritiek. Er bestaat veel ontevredenheid over het nakomen van afspraken over de ophaaltijd.	De betrouwbaarheid van het WVG-vervoer moet worden verbeterd.
--	---

Ad 1. Het project Time-Out is een initiatief van Stichting ABRI (Almeerse Belangengroep Recreatie en Integratie) in Almere. Het project richt zich op het laten ontstaan van vriendschappen tussen verstandelijk beperkte jongeren en niet beperkte jongeren. Vanzelfsprekend hoort hierbij dat deze jongeren ook gezamenlijke activiteiten ondernemen zoals een bezoek aan film of disco, een eind fietsen, samen muziek luisteren of maken, samen naar het café gaan om te biljarten of gewoon om te kletsen. Het zou het toppunt van integratie zijn als verstandelijk beperkte jongeren een keuze zouden kunnen maken of ze iets willen ondernemen met hun eigen doelgroep of juist niet. Bovendien wordt op deze manier aan jongeren met een verstandelijke beperking de mogelijkheid geboden om de vleugels uit te slaan en om er op uit te trekken zonder aanwezigheid van ouders c.q. verzorgers.

Initiatiefnemer: gemeenten

Betrokkenen: zorgvragers, het POR, ABRI, SPD, welzijnsorganisaties, kerkelijke organisaties, zorgaanbieders

Gewenste actie: In het kader van het Europese Jaar van mensen met een handicap 2003 bestaan plannen om het project Time-Out 'Flevoland-breed' uit te voeren.

Ad 2. Over de voortgang van dit actiepunt is geen nadere informatie ontvangen

Initiatiefnemer: gemeenten

Betrokkenen: zorgvragers, aanbieders van het WVG vervoer, provincie

Gewenste actie: continueren en intensiveren